

VPRAŠANJA ZA POGLOBLJEN RAZMISLEK IN IZBOLJŠANJE POUČEVANJA GLASBENE UMETNOSTI (DODATEK K POGLAVJEM 10–19)

BOJAN KOVAČIČ

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
bojan.kovacic@um.si

Poglavje ponuja nabor vprašanj, ki temeljijo na vsebini desetih poglavij monografije (poglavja 10–19): Učenje preko glasbenih delavnic, Vloga pevskih zborov v šolah, Glasba kot sredstvo za izboljšanje koncentracije, Glasba in motorični razvoj, Učenje z glasbenim zapisom in brez zapisov, Učenje glasbe s pomočjo petja, Sodobna glasbena tehnologija v šolah, Multikulturalnost v glasbenem izobraževanju, Glasbeni projekti v osnovni šoli in Glasbene zvrsti. Vprašanja so razvrščena v štiri sklope (načrtovanje pouka, izvajanje pouka, opazovanje in vrednotenje, izboljšave in nadaljnji razvoj) ter učiteljem in študentom omogočajo poglobljen razmislek o lastni pedagoški praksi.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.64](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.64)

ISBN
978-961-286-993-9

Ključne besede:
glasbena umetnost,
poučevanje,
refleksija,
vrednotenje,
umetna inteligenca

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.64](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.64)

ISBN
978-961-286-993-9

Keywords:
music education,
teaching,
reflection,
evaluation,
artificial intelligence

QUESTIONS FOR IN-DEPTH REFLECTION AND IMPROVEMENT OF MUSIC TEACHING (APPENDIX TO CHAPTERS 10–19)

BOJAN KOVAČIČ

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
bojan.kovacic@um.si

This chapter presents a series of questions based on the ten chapters of the monograph (Chapters 10–19): Learning through Music Workshops, The Role of School Choirs, Music as a Means of Improving Concentration, Music and Motor Development, Learning with and without Musical Notation, Learning Music through Singing, Modern Music Technology at School, Multiculturalism in Music Education, Music Projects in Primary School, and Musical Genres. The questions are divided into four areas (lesson planning, lesson delivery, observation and evaluation, improvement and development) and enable teachers and students to reflect more closely on their own teaching practise.

University of Maribor Press

1 Uvod

V tem poglavju se osredotočamo na oblikovanje nabora vprašanj za refleksijo, ki bodo študentom razrednega pouka in učiteljem, ki poučujejo glasbeno umetnost v osnovnih šolah, v pomoč pri ozaveščanju njihove pedagoške prakse, razmisleku o učinkih njihovega poučevanja glasbene umetnosti ter načrtovanju izboljšav lastnega dela oz. pedagoškega delovanja. Da bi sledili enotnejši strukturi monografije (kratka poglavja) in izboljšali preglednost vsebine, se v tem poglavju osredotočamo na tematike iz poglavij 10–19:

- Učenje preko glasbenih delavnic (Dečman, 2025),
- Vloga pevskih zborov v šolah (Drakšič, 2025),
- Glasba kot sredstvo za izboljšanje koncentracije (Dražič, 2025),
- Glasba in motorični razvoj (Falnoga, 2025),
- Učenje z glasbenim zapisom in brez zapisov (Fijavž, 2025),
- Učenje glasbe s pomočjo petja (Gačnikar, 2025),
- Sodobna glasbena tehnologija v šolah (Golob, 2025),
- Multikulturalnost v glasbenem izobraževanju (Gorše, 2025),
- Glasbeni projekti v osnovni šoli (Gregorič, 2025),
- Glasbene zvrsti (Horvat, 2025).

Pri oblikovanju širokega nabora vprašanj smo uporabili **ChatGPT 4-Legacy model** in orodje **o1** (OpenAI, 2025), s čimer smo izvedli večstopenjski proces za izluščanje in oblikovanje prečiščenega, ožjega nabora vprašanj. Med generiranjem smo sledili specifičnim zahtevam in uporabili ključne besede, da smo model usmerili k ustvarjanju relevantnih in raznolikih vprašanj. Zbrana vprašanja smo razvrstili po tematikah oz. poglavjih, nato pa jih dodatno preoblikovali, da bi izboljšali njihovo razumljivost, učinkovitost, (vsebinsko) ustreznost in relevantnost glede na namen monografije.

Vprašanja, ki temeljijo na vsebini posameznih poglavij, smo razvrstili v štiri sklope:

- **načrtovanje in priprava pouka** (npr. *Kako izbiram ...*, *Kateri pristopi se pri meni izkažejo kot najbolj uspešni ...*),

- **izvajanje pouka** (npr. *Kako pristopam ...*, *Kako spodbujam ...*, *Na kakšen način rešujem ...*, *Kako prilagajam ...*),
- **opazovanje in vrednotenje** (npr. *Po čem prepoznam ...*, *Kako ocenjujem ...*, *Kako beležim ...*),
- **izboljšave in nadaljnji razvoj** (npr. *Kaj sem se naučil ...*, *Kaj bi pri mojem delu spremenil ...*, *Kaj lahko spremenim ...*, *Kako bom v prihodnje načrtoval ...*).

V nadaljevanju predstavljamo končni, ožji nabor vprašanj.

2 Vprašanja za poglobljen razmislek in izboljšanje poučevanja glasbene umetnosti

2.1 Učenje preko glasbenih delavnic (Poglavje 10)

Načrtovanje pouka

- Kako izbiram teme in cilje glasbenih delavnic, da spodbujam tako glasbene sposobnosti in spretnosti kot tudi socialno-čustveni in ustvarjalni razvoj učencev?
- Na kakšen način že v fazi načrtovanja v delavnice vnašam aktivnosti, ki bodo učencem omogočile aktivno sodelovanje, eksperimentiranje in improvizacijo?
- Kako poskrbim, da se pri pripravi gradiv in izbiri vsebin zavedam različnih potreb in interesov učencev ter zagotavljam varno in spodbudno učno okolje?
- Na kakšen način načrtujem ocenjevanje in povratne informacije, da učence usmerjam k razvoju samoevalvacije, medvrstniškega ocenjevanja in konstruktivnega razmisleka o lastnem delu?

Izvajanje pouka

- Kako pristopam k vodeni improvizaciji in mentorstvu, da učencem omogočim raziskovanje in izražanje glasbenih idej, ne da bi preveč posegal v njihovo avtonomijo?

- Kako spodbujam dialog in sodelovanje med učenci med samimi glasbenimi aktivnostmi in kaj naredim, če opazim, da kdo izmed učencev ne sodeluje z navdušenjem?
- Na kakšen način vključujem gibanje, petje, igranje na instrumente ali druge metode, da so dejavnosti dinamične in prilagojene različnim učnim stilom učencev?
- Kako poskrbim, da je proces učenja v delavnici kontinuiran in da imajo učenci dovolj časa za refleksijo in preizkušanje na novo pridobljenih znanj v praksi?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da so učenci dejansko razvijali ustvarjalnost, kritično mišljenje in sodelovanje med glasbenimi delavnicami?
- Kako ocenjujem njihovo učno angažiranost – ali vidim, da so se pripravljene poglobiti v glasbene naloge, da prevzemajo odgovornost in aktivno iščejo rešitve?
- Na kakšen način beležim odzive učencev na različne vrste dejavnosti (npr. improvizacija, samostojno ustvarjanje, poslušanje, skupinski nastop) in kako te informacije uporabim v nadaljnjem delu?
- Kako preverjam, ali povratne informacije (učiteljeva, vrstniška, lastna) dejansko izboljšujejo učencevo razumevanje glasbe in ali so se učenci navadili na konstruktiven sprejem in dajanje povratnih informacij?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se kot učitelj naučil o uporabi glasbenih delavnic in kako bom te ugotovitve nadgradil pri naslednjih projektih ali v naslednjem šolskem letu?
- Kaj lahko spremenim pri svojem načrtovanju in izvajanju delavnic, da bo področje praktičnih glasbenih dejavnosti še bolj integrirano v vsakodnevno delo z učenci?
- Kako bom v prihodnje zagotavljal dovolj formativnega spremljanja in sprotnih povratnih informacij, da bom učencem pomagal k nenehnemu napredku in večji samozavesti v glasbi?

- Kako lahko še bolj spodbujam povezovanje glasbenih delavnic z drugimi umetnostnimi ali neumetnostnimi področji (npr. likovna umetnost, dramatika, jezik, družboslovje), da bo razvoj kompetenc učencev še bolj celosten?

2.2 Vloga pevskih zborov v šolah (Poglavje 11)

Načrtovanje pouka

- Kako izbiram repertoar in glasbene dejavnosti, da pri učencih spodbujam tako razvoj glasbenih sposobnosti in spretnosti kot tudi njihovo socialno in čustveno rast?
- Kateri pristopi so se pri meni izkazali kot najučinkovitejši pri vodenju pevskega zbora, da so se učenci počutili sprejete in motivirane za sodelovanje?
- Kako pri pripravi pevskih vaj upoštevam različne sposobnosti učencev ter zagotavljam, da vsak posameznik odkrije svojo vlogo in prispevek k skupnemu uspehu?
- Kako načrtujem proces dela (npr. razporejanje vaj, priprava na nastope, prehajanje od enostavnejših k zahtevnejšim pesmim), da spodbujam kontinuiteto in razvoj pevskega zbora skozi šolsko leto?

Izvajanje pouka

- Kako pristopam k vodenju pevskega zbora, da ustvarjam odprto in podporno vzdušje, kjer učenci skupaj razvijajo intonacijo, ritem in usklajenost glasov?
- Na kak način skrbim za kombinacijo tehničnih vaj in glasbenih dejavnosti, da učenci ob petju krepijo tudi občutek za izraznost, interpretacijo in čustveno doživljanje glasbe?
- Kako poskrbim, da se učenci aktivno učijo poslušati druge pevce, se odzivati na dirigiranje in se prilagajati skupnemu zvoku?
- Kaj naredim, ko pri pevskih vajah opazim učence, ki se soočajo z negotovostjo, blokado ali pomanjkanjem samozavesti pri petju?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da so učenci v pevskem zboru napredovali na glasbenem (npr. melodične, ritmične, interpretacijske spretnosti) in socialno-čustvenem področju (npr. samozavest, timsko delo, empatija)?
- Kako spremljam njihov vložek in napredek skozi čas, in na kakšen način to sporočam učencem, da se zavedajo lastnih dosežkov, in kjer je potrebno, iščejo dodatne izzive?
- Kako opažam spremembe pri medsebojnih odnosih med člani pevskega zbora (npr. večjo povezanost, spoštovanje, pripravljenost za sodelovanje) in kako te opažene spremembe beležim?
- Na kakšen način se učim iz konkretnih situacij (npr. nastopi, morebitne težave z disciplino, neravnovesje med glasovi), da naslednjic še bolj prilagodim vaje ali metode vodenja?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil o pomenu pevskih zborov za celostni razvoj otrok in kako bom to izkušnjo v prihodnje še razširil v šolski glasbeni program?
- Kaj lahko pri svojem delu kot zborovodja spremenim, da bodo vaje postale še bolj zanimive in spodbudne za vse učence, tudi tiste s strahom pred javnim petjem?
- Kako lahko poleg pevskih vaj spodbujam še druge dejavnosti (npr. skupno načrtovanje, delavnice, sodelovanje s starši in lokalno skupnostjo), da še okrepim socialne in čustvene vezi med učenci?
- Kako bom v prihodnje poskrbel, da se bo šolski pevski zbor razvijal dolgoročno (npr. vzpostavitev tradicije, večja vidnost in prepoznavnost v šoli, sodelovanje na revijah, festivalih), ter s tem zagotovil trajnejši vpliv na glasbeni in osebni razvoj učencev?

2.3 Glasba kot sredstvo za izboljšanje koncentracije (Poglavje 12)

Načrtovanje pouka

- Kako izbiram glasbo (zvrst, tempo, kompleksnost), da spodbudim koncentracijo učencev pri določenih učnih nalogah in ciljeh?

- Na kakšen način vključim glasbene odmore v svoj urnik, da z njimi sprostim učence in spodbujam njihovo zbranost, ne da prekinem tok pouka?
- Kako lahko že vnaprej ugotovim, katere vrste glasbe so učencem všeč ali jim ustrezajo/ali se posvetujem z njimi o izboru glasbe?
- Kako pri načrtovanju dejavnosti predvidim, da glasba ne bo postala moteč dejavnik ali odvrčala pozornost – zlasti za tiste učence, ki so nagnjeni k motnjam pozornosti?

Izvajanje pouka

- Kako seznanim učence s pomenom glasbe med poukom, da razumejo, zakaj jo uporabljamo, in kako jim lahko pomaga pri zbranosti?
- Kako uravnavam glasnost in trajanje predvajane glasbe, da učenci ostanejo osredotočeni na nalogo in ne postanejo preveč raztreseni?
- Na kakšen način opazujem in prepoznavam različne odzive učencev na izbrano glasbo (npr. sprostitev, vznemirjenje, umiritev) in se na te odzive sproti odzivam?
- Kako obravnavam morebitne težave, če se pri delu z glasbo pojavijo konflikti med učenci, ki imajo različne okuse, ali če določeni učenci menijo, da jih glasba ovira pri učenju?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da je poslušanje glasbe dejansko prispevalo k izboljšanju koncentracije pri določenih učencih (npr. z manj prekinitvami, hitrejšim opravljanjem nalog, večjo zbranostjo)?
- Kako ocenjujem razlike v odzivih med učenci, ki imajo radi hitrejšo ali počasnejšo glasbo, in kako to vpliva na njihovo koncentracijo?
- Na kakšen način redno beležim ali vrednotim učinke glasbe na učno okolje in rezultate (npr. skozi pogovor z učenci, kratke ankete, opazovanje vedenja)?
- Kako ugotavljam, ali glasbene dejavnosti prispevajo tudi k boljšemu razumevanju učne snovi, ne samo k večji osredotočenosti?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil iz dosedanjih izkušenj o tem, kako najbolje izbirati in uporabljati glasbo za doseganje večje koncentracije v razredu?
- Katere strategije bom v prihodnje še razvil ali prilagodil glede na opažene potrebe učencev?
- Kako lahko še bolj razširim prakso uporabe glasbe (npr. sodelovanje z glasbenimi kolegi, učenci, starši) ter s tem gradim kulturo spoštljivega poslušanja in zbranosti?
- Kako bom po novih spoznanjih prilagodil načrtovanje, da bo glasba ostala stalni del učnega procesa in bo učencem pomagala pri koncentraciji, motivaciji in pozitivnem odnosu do učenja?

2.4 Glasba in motorični razvoj (Poglavje 13)

Načrtovanje pouka

- Kako že pri načrtovanju glasbenih dejavnosti poskrbim, da bodo hkrati spodbujale razvoj fine in grobe motorike učencev?
- kateri pristopi (igranje na instrumente, evritmične dejavnosti, gibalne igre) se pri meni izkažejo kot najbolj uspešni za razvoj motoričnih spretnosti pri različnih starostnih skupinah?
- Kako uskladim cilje na področju motoričnega razvoja z glasbenimi cilji pri pouku, da učenci hkrati razvijajo glasbene in gibalne spretnosti?
- Na kakšen način vključim in prilagodim glasbene dejavnosti za učence s posebnimi potrebami, da vsem omogočim pozitivne učinke na njihovo motoriko?

Izvajanje pouka

- Kako pristopam k poučevanju igranja na glasbila, da učenci ne le usvojijo osnove glasbenega izvajanja, ampak hkrati krepijo ročne spretnosti in koordinacijo?

- Na kakšen način spodbujam redno vadbo igranja na instrumente (npr. kratke vaje med poukom, domače naloge, sodelovanje s starši), da se doseže napredek pri motoričnem razvoju?
- Kako seznanjam učence z metodo evritmije ali drugimi glasbeno-gibalnimi strategijami, da jih motiviram za sodelovanje in raziskovanje novih gibalnih vzorcev?
- Kaj naredim, če pri izvajanju glasbeno-gibalnih dejavnosti opazim, da so nekateri učenci manj uspešni pri usklajevanju giba in zvoka in se zato počutijo negotove?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da se pri učencih izboljšujejo fine in/ali grobe motorične spretnosti – opazujem natančnost prijemov, usklajenost rok, usklajenost gibov z ritmom?
- Kako spremljam kratkoročne in dolgoročne napredke v motoričnem razvoju pri učencih, ki redno igrajo instrumente ali sodelujejo pri evritmičnih dejavnostih?
- Na kakšen način zbiram povratne informacije od učencev (npr. ali čutijo izboljšanje v vsakdanjem življenju, enostavnejše rokovanje z drugimi predmeti, večjo samozavest pri gibih)?
- Kako ocenjujem učinke teh glasbeno-gibalnih dejavnosti pri učencih s posebnimi potrebami in ali opažam večjo motivacijo, vključevanje ali izboljšanje njihovih gibalnih vzorcev?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil o tem, kako pomembno je igranje glasbil in vključevanje glasbeno-gibalnih iger za spodbujanje motoričnih spretnosti otrok?
- Kaj lahko spremenim v svojih pristopih (npr. pogostost igranja instrumentov, izbira primernih vaj, daljše trajanje gibalnih iger), da bi še bolje podprl motorični razvoj učencev?
- Kako bom v prihodnje uporabljal metodo evritmije (oziroma druge tovrstne pristope) pri pouku, da bom povečal pestrost in učinkoviteje povezal glasbene in motorične cilje?

- Kako lahko pri načrtovanju in izvajanju teh dejavnosti še bolj sodelujem s strokovnimi delavci iz drugih področij (npr. specialni pedagog, športni pedagog, fizioterapevt), da učencem zagotovim čim bolj celostno podporo pri razvoju motorike?

2.5 Učenje z glasbenim zapisom in brez zapisov (Poglavje 14)

Načrtovanje pouka

- Kako pri načrtovanju glasbenih dejavnosti uravnotežim uporabo notnega zapisa in igranje po posluhu, da učencem omogočim večplastno glasbeno izkušnjo?
- kateri pristopi se pri meni izkažejo kot najučinkovitejši pri uvajanju glasbenega zapisa (npr. grafični zapisi, barvne oznake, klasični notni zapisi) v nižjih razredih?
- Kako že v fazi načrtovanja upoštevam različne sposobnosti in izkušnje učencev, tako da tistim, ki se morda težje znajdejo pri branju not, ponudim dovolj podpore?
- Na kakšen način določim učne cilje, pri katerih bo poudarek na ustvarjalnem izražanju (npr. improvizacija, igranje po posluhu), in kako to uravnotežim z razvijanjem glasbene pismenosti?

Izvajanje pouka

- Kako pristopam k poučevanju branja not, da pri učencih zbudim zanimanje in jim olajšam razumevanje simbolne narave notnega zapisa?
- Na kakšen način uvajam glasbene dejavnosti »brez zapisa«, da učenci spoznajo užitek improvizacije in razvijajo posluh, ne da bi se počutili negotove?
- Kako spodbujam sočasno razvijanje leve in desne možganske hemisfere (npr. aktivno igranje z notnim zapisom, igranje po posluhu, eksperimentiranje z lastnimi idejami)?
- Kaj naredim, če opazim, da se učenci, ki so navajeni igrati le z notami, počutijo nelagodno pri igranju po posluhu (ali obratno)?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da učenci napredujejo pri branju notnega zapisa (npr. hitrejše prepoznavanje not, lažje izvajanje ritmičnih vzorcev)?
- Kako ocenjujem njihov napredek pri igranju po posluhu in koliko ustvarjalnosti/izvirnosti zaznam pri izvedbah?
- Na kakšen način ugotavljam, ali so učenci, ki imajo težave (npr. disleksija, manj razvite glasbene spretnosti), še vedno lahko uspešni in motivirani pri igranju z ali brez notnega zapisa?
- Kako beležim napredek in spremembe pri učenčevem poslušanju, interpretaciji ali tehnični izvedbi skladb, kadar uporabljam kombinacijo obeh metod?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil o pomenu raznolikih pristopov (branje not, igranje po posluhu) in kako bom to izkušnjo uporabil v prihodnje?
- Kaj lahko spremenim ali izboljšam pri svojih načinih uvajanja notnega zapisa, da bo ta spretnost dostopnejša in manj obremenjujoča za učence?
- Kako lahko še bolj spodbujam samozavest učencev, ki so manj suvereni v igranju po posluhu oz. jim hkrati odpiram več možnosti za lastno ustvarjalnost?
- Kako bom v prihodnje celoviteje načrtoval dejavnosti, da obe metodi (z zapisom in brez zapisov) postaneta redni in smiselni sestavini mojega glasbenega pouka ter učencem omogočita širši razvoj glasbenih sposobnosti?

2.6 Učenje glasbe s pomočjo petja (Poglavje 15)*Načrtovanje pouka*

- Kako že v fazi načrtovanja učne ure izberem primerne pesmi, da pri učencih spodbudim zanimanje in hkrati uresničim cilje glasbenega pouka?
- Katere značilnosti (besedilo, melodija, ritem, obseg) preverim pri izboru pesmi, da bodo učencem vokalno in pomensko dostopne?

- Kako premišljeno vključim petje pri pouku, da hkrati spodbujam jezikovne, socialne in čustvene vidike otrokovega razvoja?
- Na kakšen način poskrbim, da se ob petju navežem na obravnavano učno snov (npr. glasbene pojme, osnovno glasbeno teorijo) oz. da pesmi ne nastopijo le kot »odmor« od pouka?

Izvajanje pouka

- Kako pristopam k navajanju otrok na petje pesmi, da v razredu vzpostavim sproščeno in ustvarjalno vzdušje?
- Na kakšen način spodbujam sodelovanje učencev v skupinskem petju (npr. s spremljavo na Orffove inštrumente, ploskanjem, gibi), da se počutijo povezane in enakopravne?
- Kaj storim, če opazim, da se posamezni učenec zaradi sramežljivosti ali negotovosti izogiba petju, in kako mu omogočim varno okolje za glasbeno izražanje?
- Kako uporabljam petje za ponavljanje ali uvajanje nove učne vsebine (npr. preko učnih pesmi), da učenci poglobljajo svoje znanje in krepijo spomin?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da se učenci skozi petje razvijajo ne le v glasbeno-teoretičnem, ampak tudi socialnem in čustvenem smislu?
- Kako vrednotim stopnjo njihovega pevskega napredka (npr. intonacija, jasna izgovorjava, občutek za ritem) in jim nudim konstruktivno povratno informacijo?
- Kako spremljam in analiziram odzive učencev na različne glasbene stile ali zvrsti pesmi in ali njihovi glasbeni okusi vplivajo na motivacijo za petje?
- Na kakšen način preverjam, ali petje resnično prispeva k boljšemu učnemu ozračju in rezultatom učencev ter ali obstajajo področja, kjer bi metode lahko še izboljšal?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil o povezavi med petjem, glasbeno teorijo in drugimi učnimi področji ter kako bom v prihodnje še poglobil to medpredmetno povezovanje?
- Kaj lahko spremenim pri izbiri ali načinu izvajanja pesmi, da bom še bolj okreplil ustvarjalnost in izražanje pri učencih?
- Kako bom v nadaljnjem delu šolskega leta načrtno vnašal nove in raznolike pesmi, ki bodo prilagojene tako vsebini pouka kot glasbenim zmožnostim učencev?
- Na kakšen način lahko še bolj vključim sodobno ali tradicionalno glasbeno gradivo (učne pesmi, glasbene predstave), da se učenci še bolj poistovetijo z glasbo in v njej uživajo?

2.7 Sodobna glasbena tehnologija v šolah (Poglavje 16)*Načrtovanje pouka*

- Kako ob načrtovanju vpeljujem sodobno glasbeno tehnologijo (npr. DAW, aplikacije za tablice, snemalne tehnike) v učni proces, da pri učencih spodbudim tako glasbene kot tudi tehnološke kompetence?
- Na kakšen način se že vnaprej seznanim z orodji oziroma aplikacijami, ki jih nameravam uporabiti, ter kako poskrbim za njihovo dostopnost in tehnično podporo?
- Kako izbiram glasbene dejavnosti, ki bodo z uporabo tehnologije ostale primerno izzivalne, a hkrati dosegljive za učence z različnim predznanjem in interesom?
- Kako načrtujem čas, da aktivnosti z glasbeno tehnologijo ne ostanejo le tehnična vaja, ampak učence dejansko vodijo k poglobljanju glasbenih znanj in ustvarjalnosti?

Izvajanje pouka

- Kako pojasnim učencem namen in možne koristi, ki jih prinaša uporaba glasbene tehnologije (npr. DAW, aplikacije za tablice) v šolskem okolju?

- Na kakšen način vzpostavim varno in spodbudno okolje za preizkušanje, raziskovanje in eksperimentiranje z zvočno produkcijo, snemanjem in uporabo mobilnih aplikacij?
- Kaj naredim, če se pri učencih pojavijo tehnične težave, negotovost ali strah pred učenjem novih orodij (npr. zvočno mešanje, sinteza zvoka), da jih spodbudim k nadaljnji motivaciji?
- Kako vključujem elemente sodelovalnega učenja (npr. skupinsko ustvarjanje glasbe, zvočna produkcija v parih), da učenci razvijajo tako glasbene spretnosti kot socialne veščine?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da učenci z veseljem in uspešno uporabljajo glasbeno tehnologijo – ali vidim večjo ustvarjalnost, radovednost, sodelovanje?
- Kako beležim napredek učencev pri uporabi glasbenih aplikacij (npr. Moozart) ali DAW – spremljam njihove izdelke, ideje, odzive?
- Na kakšen način ugotavljam, ali se je zaradi sodobnih tehnoloških orodij spremenil odnos učencev do glasbe oz. ali so morda postali bolj samozavestni, zavzeti pri glasbenem izražanju?
- Kako ocenjujem, ali so te tehnološke aktivnosti pripomogle k boljšemu razumevanju glasbenih pojmov (ritem, melodija, glasbena oblika) in ali se to odraža tudi v njihovih nadaljnjih glasbenih dejavnostih?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil o prednostih in omejitvah uporabe glasbene tehnologije in kako bom novo znanje uporabil pri nadaljnjem načrtovanju učnega procesa?
- Kako lahko še bolj vključim elemente ustvarjalnosti in improvizacije pri uporabi aplikacij ali zvočne produkcije, da učenci še bolj izkoristijo potencial tehnologije?
- Kaj lahko spremenim v dosedanjem pristopu (npr. vrsta orodij, način vodenja učencev, kriteriji ocenjevanja), da bodo dejavnosti z glasbeno tehnologijo še bolj kakovostne in smiselne?

- Kako lahko v prihodnje sodelujem s sodelavci (npr. drugimi učitelji, IT-strokovnjaki, glasbenimi kolegi) in starši, da razširim možnosti uporabe glasbene tehnologije in izboljšam dostop do ustreznih virov in opreme?

2.8 Multikulturalnost v glasbenem izobraževanju (Poglavje 17))

Načrtovanje pouka

- Kako že pri načrtovanju pouka poskrbim, da bodo dejavnosti vsebovale glasbo različnih kultur in s tem spodbujale občutek za kulturno raznolikost?
- Na kakšen način si zagotovim avtentične glasbene materiale (posnetke, videoposnetke, notne zapise, pričevalce kulture), ki bodo učencem pomagali bolje razumeti izvor in kontekst posamezne kulture?
- Kako prilagodim cilje in učne izzive, da bodo ustrezali tako kulturni raznolikosti razreda kot tudi učnim potrebam vsakega učenca?
- Kaj naredim, če mi primanjkuje virov ali znanj o določeni kulturi, da vseeno zagotovim kakovostno predstavitev in ne ustvarjam napačnih vtisov ali stereotipov?

Izvajanje pouka

- Kako pristopam k predstavitvi glasbenih stilov različnih narodov, da pri učencih ne ustvarjam površnega vtisa, ampak jih resnično seznanim s kulturnim kontekstom?
- Na kakšen način spodbujam aktivno sodelovanje učencev (npr. skupinsko petje, igranje na instrumente, raziskovanje ritmičnih vzorcev) pri obravnavi različnih glasbenih kultur?
- Kaj storim, če opazim negotovost, odpor ali mogoče celo predsodke pri učencih do glasbene tradicije, ki jim je tuja, in kako ustvarim varno okolje za odprto razpravo o kulturnih razlikah?
- Kako v razredu spodbujam pogovor o kulturnem kontekstu pesmi ali skladbe (besedilo, zgodovina, vrednote, običaji) ter učence povežem s spoznavanjem lastne in tuje kulturne identitete?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da so učenci razvili višjo stopnjo spoštovanja in zanimanja za kulturno raznolikost (npr. posledično manj stereotipov, več vprašanj, večja radovednost)?
- Kako ocenjujem, ali se je zaradi vključenosti multikulturnih glasbenih vsebin povečalo njihovo razumevanje svetovne glasbene dediščine in ali se to kaže v njihovih odzivih na glasbo?
- Na kakšen način beležim morebitne predsodke ali pristranskosti pri sebi ali učencih, ter kako se z njimi spoprijemam, da bi gradili bolj strpno in odprto učno okolje?
- Kako evalviram svojo prakso poučevanja multikulturne glasbe (npr. z razgovorom z učenci, z anketami, z lastnim reflektivnim dnevnikom) in sprejemam odločitve za prihodnje izboljšave?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil o pomenu avtentičnih gradiv, lastni strokovni rasti in iskanju zanesljivih virov za poučevanje različnih glasbenih kultur?
- Kaj lahko spremenim ali dodam pri načrtovanju, da še aktivneje vključim učence v ustvarjalne in raziskovalne dejavnosti različnih tradicij (npr. skladanje, sodelovanje s starši, strokovnjaki ipd.)?
- Kako bom v prihodnje kontinuirano nadgrajeval svoje znanje o multikulturni glasbi (npr. dodatna izobraževanja, sodelovanje z glasbeniki iz drugih kultur, obisk delavnic, mednarodni projekti)?
- Kako lahko še bolj prispevam k spodbujanju spoštovanja in razumevanja med učenci, ne le na glasbenem področju, ampak tudi pri spoznavanju in vrednotenju širše kulturne raznolikosti v šoli?

2.9 Glasbeni projekti v osnovni šoli (Poglavje 18)

Načrtovanje pouka

- Kako oblikujem cilje glasbenih projektov, da spodbujajo ustvarjalnost, izražanje čustev in razvoj kritičnega mišljenja pri učencih?

- Na kakšen način izbiram glasbene dejavnosti (petje, igranje, gibanje, poslušanje), da so primerne učni stopnji in zmožnostim učencev?
- Kako vključujem interdisciplinarnost (npr. povezovanje glasbe z drugimi področji, kot so ples, jezik, naravoslovje) že v fazi načrtovanja projekta?
- Kaj predvidim vnaprej, da bo sodelovanje s sodelavci (npr. z učiteljem tujega jezika, plesnim pedagogom ali športnim pedagogom) potekalo uspešno in čim bolj koristno?

Izvajanje pouka

- Kako uvajam projekt, da učenci razumejo njegov namen in se čutijo odgovorne za svoj prispevek (npr. preko delavnic, uvodnih predstavitev, pogovora o njihovih idejah)?
- Na kakšen način se prilagam različnim potrebam in sposobnostim učencev (npr. prilagoditev repertoarja, razdelitev vlog v skupinah, tempiranje vaj)?
- Kaj storim, če opazim, da posamezni učenci ne dosegajo pričakovanega napredka ali se soočajo s pomanjkanjem motivacije, in kako jih spodbudim k sodelovanju?
- Kako skrbim za ustrezno mešanico skupinskih in individualnih dejavnosti, da učenci občutijo tako podporo vrstnikov kot osebni izziv?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da je glasbeni projekt pri učencih spodbudil razvoj ustvarjalnosti, čustvenega izražanja in kritičnega mišljenja?
- Kako ocenjujem uspešnost skupinskega dela (npr. sodelovanje, socialna povezanost, aktivno učenje) in kaj vidim kot največji dosežek pri tem?
- Na kak način spremljam napredek posameznika v individualnih izzivih (npr. igranje instrumenta, pevski napredek, nastop) in ali vidim spremembe v njihovi samozavesti?
- Kako beležim učinke interdisciplinarnega pristopa (npr. povezovanje glasbe z gibanjem, jezikom, naravoslovjem) na zanimanje in sodelovanje učencev?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil(a) iz lastne izkušnje pri vodenju tovrstnih glasbenih projektov in kako bom to integriral(a) v prihodnjem šolskem letu?
- Kako lahko izboljšam sodelovanje z drugimi strokovnjaki (glasbeniki, umetniki, pedagogi z drugih področij) in starši, da bodo projekti še bolj kakovostni in navdihujoči?
- Kaj lahko spremenim pri izbiri oziroma načinu izvajanja glasbenih dejavnosti, da bo vsak učenec našel svoje mesto in prispeval h končnemu izdelku?
- Na kak način bom v prihodnje še bolj vključil(a) učenčeve ideje, želje in pobude, da bodo glasbeni projekti postali orodje za spodbujanje njihovega samostojnega, ustvarjalnega razmišljanja in aktivnega učnega procesa?

2.10 Glasbene zvrsti (Poglavje 19)

Načrtovanje pouka

- Kako izbiram glasbene zvrsti, ki jih bom predstavil, da učence uvedem v čim širši spekter glasbenih izkušenj?
- Kako poskrbim, da je predstavljena glasba starostno ustrezna in hkrati dovolj raznolika, da spodbuja interes za različne kulture in čase?
- Na kak način postopno uvajam zahtevnejše ali manj poznane zvrsti, da učence ne obremenim preveč naenkrat?
- Kako vnaprej predvidim čas in aktivnosti, ki bodo učencem omogočile analitično in kritično poslušanje različnih glasbenih zvrsti?

Izvajanje pouka

- Kako spodbujam aktivno poslušanje (npr. z vprašanji, usmeritvami, primerjavami), da učenci zaznajo značilnosti vsake glasbene zvrsti?
- Na kak način v razredu vzpostavim okolje, ki podpira spoštovanje in strpnost do raznolikih glasbenih izrazov in se odmika od možnih stereotipov?

- Kaj storim, če opazim, da so učenci do določenih glasbenih zvrsti najprej odklonilni – kako spodbudim njihovo odprtost in jih pritegnem k razmisleku o glasbenih vrednotah?
- Kako vključim preproste praktične dejavnosti (petje, igranje ritmičnih vzorcev) v okviru predstavitve posamezne zvrsti, da učenci glasbo še intenzivneje doživijo?

Opazovanje in vrednotenje

- Po čem prepoznam, da so učenci razvili večjo odprtost in zanimanje za glasbo, ki jim je bila prej neznana?
- Kako beležim in vrednotim njihove odzive na raznolike glasbene zvrsti – opazim razliko med tistimi, ki glasbo izberejo sami, in tistimi, kjer jim glasbo predstavim jaz?
- Na kak način preverjam, ali učenci razvijajo kritični odnos (npr. argumentirano razlago, zakaj jim je določena glasbena zvrst všeč ali ne)?
- Kako se odzivajo na povezovanje glasbenih vsebin z drugimi predmeti (npr. matematiko, zgodovino, naravoslovjem) in ali to vpliva na njihov sprejem glasbenih zvrsti?

Izboljšave in nadaljnji razvoj

- Kaj sem se naučil o tem, kako pomemben je moj izbor glasbe (pa naj bo to klasična, pop, džez ali narodnozabavna glasba) in kakšen vpliv ima na glasbeni okus učencev?
- Kaj lahko spremenim pri načinu predstavitve manj poznanih ali zahtevnejših zvrsti (npr. s še več zanimivimi anekdotami, videi, gibanjem) in tako učence bolj pritegnem?
- Kako bom v prihodnje še bolj sistematično in postopno vnašal nove glasbene zvrsti, da učencem omogočim kontinuirano širjenje glasbenih obzorij?
- Na kak način bom podpiral razvoj kritičnega poslušanja, spodbujal učence k argumentaciji in jih pri tem usmerjal, da ne razvijajo le lastnih preferenc, temveč tudi razumevanje in spoštovanje do raznolike glasbene krajine?

3 Zaključek

Vprašanja za poglobljen razmislek in izboljšanje poučevanja glasbene umetnosti, ki so predstavljena v poglavjih 10–19, služijo kot orodje za učitelje in študente, ki si prizadevajo za stalno samorefleksijo in izboljšanje svoje pedagoške prakse. Omogočajo kritično vrednotenje in nadgradnjo načrtovanja in izvajanja pouka, ocenjevanje učinkovitosti ter izvajanje prilagoditev in izboljšav. Predstavljajo učinkovito orodje za izboljšanje kakovosti in globine pouka glasbene umetnosti, saj spodbujajo globlje razumevanje glasbene pedagogike ter vzpostavljajo povezavo med teorijo in praktičnim delovanjem. S temi vprašanji lahko učitelji bolje prepoznajo posamezne potrebe učencev in nanje učinkoviteje odgovarjajo v okviru raznolike učne skupine. Redna uporaba teh vprašanj ne le podpira profesionalni razvoj učiteljev, temveč tudi vpliva na izboljšanje učinkovitosti pedagoških praks.

Literatura

- Dečman, A. (2025). Učenje preko glasbenih delavnic. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 57–62). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Drakšič, A. (2025). Vloga pevskih zborov v šolah. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 63–68). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Dražič, T. (2025). Glasba kot sredstvo za izboljšanje koncentracije. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 69–74). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Falnoga, E. (2025). Glasba in motorični razvoj. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 75–82). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Fijavž, A. (2025). Učenje z glasbenim zapisom in brez zapisov. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 83–88). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Gačnikar, A. (2025). Učenje glasbe s pomočjo petja. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 89–96). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Golob, K. (2025). Sodobna glasbena tehnologija v šolah. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 97–102). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Gorše, K. (2025). Multikulturalnost v glasbenem izobraževanju. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 103–108). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Gregorič, A. (2025). Glasbeni projekti v osnovni šoli. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 109–114). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- Horvat, S. (2025). Glasbene zvrsti. V B. Kovačič (ur.), *Širjenje obzorij o poučevanju glasbe* (str. 115–120). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. (e-publikacija).
- OpenAI. (2025). *ChatGPT 4-Legacy model in orodja 01*. <https://www.openai.com>

